

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична
конференція магістрантів і молодих дослідників**

**ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОХОРОНА ПРИРОДИ
ЯК ОСНОВА ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ**

**«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ
У XXI СТОЛІТТІ»**

16 листопада 2023 року

Біла Церква
2023

УДК 502/504:378-053.6:001(063)

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Мельниченко О.М., д-р с.-г. наук.

Слободенюк О.І., канд. біол. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Екологізація виробництва та охорона природи як основа збалансованого розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 83 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

і самі є хорошим середовищем для їх розвитку, тому питанню очищення стічних вод повинна приділятися пильна увага.

Отже, ми можемо зробити висновок, що на підприємствах хлібопекарської промисловості необхідно запроваджувати природоохоронні заходи щодо охорони атмосферного повітря, ґрунтів, водоймищ від виробничих забруднень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Запольський, А. К. Екологізація харчових виробництв / А. К. Запольський, А. І. Українець. – К. : Вища шк., 2005. – 423 с.
2. Ауерман Л.Я. Технологія хлібопекарського виробництва / Л. Я. Ауерман; під общ.ред.Л.І. Пучкової. – СПб.: Професія, 2002. – 414 с.
3. Левандовський, Л.В. Природоохоронні технології та обладнання: підруч. / Л.В. Левандовський, Н.О. Бублієнко, О.І. Семенова– К.: НУХТ, 2013. – 243 с.
4. Природоохоронні технології та обладнання: Курс лекцій для студ. спец. 7.070801 та 8.070801 «Екологія та охорона навколишнього середовища денної та заочної форми навчання / Уклад. О.І. Семенова, Н.О.Бублієнко, Т.Л. Ткаченко. – К.: НУХТ, 2011. – 73 с.
5. Ратушняк Г. С. Технічні засоби очищення газових викидів / Г.С. Ратушняк, О.Г. Лялюк. – Вінниця. : ВНТУ, 2017. – 158 с.

УДК 639.2/3

ШУПК П.Г., магістрант

Науковий керівник – **ХОМ'ЯК О.А.**, канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

CLARIAS GARIEPINUS ЯК ЦІННИЙ ТА ПЕРСПЕКТИВНИЙ ОБ'ЄКТ АКВАКУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

Коротко викладені особливості біології, переваги та можливість культивування кларієвий сом (*Clarias gariepinus*). Розглянуто перспективи та переваги вирощування цього виду в аквакультурі України з використанням рециркуляційних аквасистем.

Ключові слова: *Clarias gariepinus*, аквакультура, водне середовище, корм, штучні екосистеми.

Кларієвий сом (*Clarias gariepinus*) - прісноводна риба, яка легко виносить засолення води до 10 ‰. Дотримується придонних шарів, найбільш звичайними місцеперебуваннями є мілкі, що періодично пересихають заплавні озера, протоки, болота і зрошувальні канали. Кларієвий сом може дихати атмосферним киснем, вміє переповзати з водойми до водойми по суші, а також закопуватися на сезон посухи в донний ґрунт [1-3].

Розповсюджений здебільшого на території Африки, а також на Близькому Сході – в Йорданії, Лівані, Ізраїлі та Туреччині [2-6].

Тіло подовжене, позбавлене луски. Голова сплюснена, загострена, з великим кінцевим ротом, навколо якого розташовуються чотири пари великих вусиків, очі невеликі. Спинний і анальний плавці довгі, хвостовий плавець заокруглений, жирового плавця немає. Забарвлення змінюється в залежності від освітленості від пісочно-жовтого до темно-сірого або жовто-коричневого з зеленими плямами. Є спеціальний надзябровий орган для дихання атмосферним повітрям, що за будовою нагадує легені наземних хребетних. При максимальних розмірах досягають 170 см довжини та ваги 60 кг. Тривалість життя близько 8 років [2-7].

Кормом молодих сомів є дрібні тваринні організми. Дорослі особини практично всеїдні, причому велику частку в раціоні становить зоопланктон. Харчуються комахами, хробаками, ракоподібними, рибою, водними рослинами, насінням, можуть так само ловити дрібних ссавців та птахів. Живлення відбувається переважно у нічний час [1-7].

Нерест відбувається на мілководдях і пов'язаний із сезонністю. Запліднені ікринки приклеюються до занурених рослин. Інкубація триває 1-3 доби, залежно від умов, личинки

через 5-6 днів повністю переходять на живлення планктоном. У міру висихання заплави молодь мігрує з водою, що йде, в основну водойму. Кларієвий сом дозріває вже на першому році життя і має дуже невеликі розміри (менше 400 г), але при цьому продовжує інтенсивно рости, досягаючи вже в однорічному віці ваги 2-3 кг.

М'ясо кларієвого сома має високі харчові та кулінарні властивості. Завдяки оптимальному поєднанню білків, жиру, амінокислот, риба ідеально підходить для дієтичного харчування. Високий вміст Омега-3 поліненасичених жирних кислот сприяє зниженню рівня холестерину у кров'яному руслі людини, сприятливо впливає на зміцнення судин головного мозку. Продукт гіпоалергенний.

Як об'єкт промислового культивування в штучно створених екосистемах є достатньо популярним та поширеним у світовій аквакультури [1-6].

Виходячи з вищесказаного, кларієвий сом (*Clarias gariepinus*) невибагливий до умов утримання, всеїдний, пристосований до середовища з низьким вмістом кисню у воді. Тому *Clarias gariepinus* можна вважати перспективним об'єктом аквакультури з використанням рециркуляційних аквасистем з високою щільністю посадки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Рибоводно-технологічне обґрунтування рециркуляційної аквасистеми для африканського кларієвого сома *Clarias gariepinus* (Burchell, 1822) / А.М. Трофимчук, Н.С. Гриневич, Б.А. Романчук, М.М. Світельський // Науковий вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького. Серія: Сільськогосподарські науки. 2021. т. 23, № 95. С. 15–24. doi: 10.32718/nvlvet-a9502
2. Adesina S. A., Falaye A. E., Ajani E. K. Evaluation of haematological and serum biochemical changes in *Clarias gariepinus* juveniles fed graded dietary levels of boiled sunflower (*Helianthus annuus*) seed meal replacing soybean meal // Ife Journal of Science. 2017. Vol. 19, iss. 1. P. 51–68.
3. African catfish (*Clarias gariepinus*, Burchell 1822) production with special reference to temperate zones: a manual / Peteri A. [et al.]. Budapest: FAO, 2015. 85 p. 67.
4. Effect of different fertilization and egg de-adhesion methods on hatching and survival of *Clarias gariepinus* (Burchell 1822) fry / Kareem O. K. et al. // Journal of Fisheries Sciences.com. 2017. Vol. 11, iss. 1. P. 21–27.
5. Effect of fish vitellogenin on the growth of juvenile catfish, *Clarias gariepinus* (Burchell, 1822) / Subir Kumar Juin et al. // Aquaculture Reports. 2017. Vol. 7. P. 16–26.
6. Effect of phytase supplementation on the growth, mineral composition and phosphorus digestibility of African Catfish (*Clarias gariepinus*) juveniles / Orisasona O. et al. // Animal Research International. 2017. Vol. 14, iss. 2. P. 2741–2750.
7. Effects of different additives on the survival and haematology of *Clarias gariepinus* (Burchell, 1822) fingerlings during transportation / Idowu T.A. et al. // Nigerian Journal of Tropical Agriculture. 2016. Vol. 16. P. 65–71.

УДК: 636.09:574:614.7

ЯЦЕВСЬКИЙ В.Я., магістрант

Науковий керівник – БІТЮЦЬКИЙ В.С., д-рс.-г. наук, ЦЕХМІСТРЕНКО О.С., д-р с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mailvoseb@ukr.net

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗШИРЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ «ЗЕЛЕНОГО» СИНТЕЗУ НАНОЧАСТИНОК

Досліджені сфери застосування нанотехнологій та методи синтезу наночастинок різних елементів. Вивчені відмінності внутрішньо- та позаклітинного синтезу нанопрепаратів, переваги та недоліки фізичного та хімічного синтезу. Акцентовано увагу на підходах синтезу «зверху вниз» і «знизу вгору» та їх придатність до широкомасштабного виробництва нанотехнологічної продукції.

Ключові слова: наночастинки, нанотехнології, антропогенне забруднення, зелений синтез, внутрішньо- та позаклітинний синтез.

Міжнародне співтовариство стикається звикликами, що пов'язані зі зростанням населення, зміною клімату та напряму ускладнюють ведення аграрного виробництва.

Тертерян А.Л., Опарик М.М., Поліщук І.М., Скакунов Н.С., Гриневич Н.С. Мікрофлора тіла і зябер <i>Onchorhynchus mykiss</i> за використання деззасобів, що містять пробіотичні мікроорганізми.....	54
Фурик О.В., Шулько О.П. Безпека та вплив на навколишнє середовище виробництва хліба та хлібобулочних виробів.....	56
Шупік П.Г., Хом'як О.А. <i>Clarias Gariepinus</i> як цінний та перспективний об'єкт аквакультури в Україні.....	57
Яцевський В.Я., Бітюцький В.С., Цехмістренко О.С. Перспективи розширення виробництва екологічно чистої продукції в Україні шляхом використання «Зеленого» синтезу наночастинок.....	58
Білянівський Р.П., Герасименко О.В., Папков В.П., Присяжнюк Н.М. Моніторинг видового складу іхтіофауни каскаду Дніпровських водосховищ.....	61
Корнієнко А.Ю., Калина М.С., Зубченко В.І., Присяжнюк Н.М. Особливості застосування нетрадиційних кормів при вирощуванні основних об'єктів ставової аквакультури.....	63
Джирма В.М., Пустовий О.В., Коверніченко В.В., Присяжнюк Н.М. Еколого-фізіологічна характеристика сріблястого карася (<i>Carassius gibelio</i>) Канівського водосховища.....	64
Діденко В.А., Прядка Т.М. Застосування штучного інтелекту у наукових дослідженнях.....	66
Олефір Я.П., Трофимчук А.М. Зміна клімату та функціонування аквакультурних господарств у нових умовах.....	68
Польський А.О., Скиба В.В. Екологічні аспекти збереження водних ресурсів Коростишівської міської територіальної громади.....	70
Головченко І.М., Скиба В.В. Екологічна безпека Канівської міської громади в контексті виробництва продукції птахівництва.....	71
Козовий Р.В., Скиба В.В. Радіоекологічна оцінка земель сільськогосподарського використання Узинської міської територіальної громади у віддалений період після Чорнобильської катастрофи..	73
Питель В.В., Пуш О.А., Скиба В.В. Оцінка впливу діяльності ПАТ "Жашківський маслозавод" на стан атмосферного повітря та можливі заходи для його покращення.....	74
Уфимцев О.О., Скиба В.В. Аналіз стану довкілля Оржицької селищної громади Полтавської області та розробка заходів щодо його поліпшення.....	75
Джуга Є.М., Грошев В.В., Скиба В.В. Екологічна оцінка впливу промисловості Корсунь-Шевченківської міської громади на стан довкілля регіону.....	77
Белякевич І.Л., Іващенко Ю.І., Скиба В.В. Гідроекологічний аналіз впливу діяльності гірничо-збагачувальних підприємств Кіровоградської області на басейн річки Інгулець.....	78
Глушко Є.О., Скиба В.В. Оцінка якості ґрунтів на ДП «Дослідницьке господарство Сквирське» для впровадження органічного сільського господарства.....	79